دیمانە لەگەڵ نووسەر و شاعیر ئیسماعیل خۆشناو.. ئامادەکردنی- کامەران حاجی ئەلیاس

نووسەر شاعیر “ئیسماعیل خۆشناو”: شیعر پێناسەیەکی ون بووی مرۆڤە
نووسەر شاعیر “ئیسماعیل خۆشناو” وەك شاعیرێکی کورد سەرەتا بە زمانی دایك ، چۆتە نێو جیهانی نووسین و شیعر نووسین ، لە گۆڤارەکانی ئاسۆی پەروەردە ، نوازەی نوێ.. بەرهەمەکانی خۆی بڵاوکردۆتەوە بەهۆی ئەوەی مامۆستای زمانی عەرەبی بووە ، توانیویەتی بە زمانی عەرەبیش شیعر بنووسێت و لە زۆربەی گۆڤار و رۆژنامە عەرەبییەکان بەزمانی عەرەبی شیعر بڵاودەکاتەوە ، چەندین خەڵات لەسەر ئاستی وڵاتانی عەرەبی وەرگرتووە بۆ زیاتر ئاشنا کردنی ئەو شاعیرە بە ئێوەی خۆشەویست ئەم هەڤپەیڤینەمان لەگەڵیدا سازکرد.

دیمانە – کامەران حاجی ئەلیاس

سەرەتا پێمان باش بوو کورتەیەك لە ژیانی خۆت بۆ خوێنەرا نمان باس بکەیت –

من ئیسماعیل حەوێز تەها ناسراو بە “ئیسماعیل خۆشناو” لە دایك بووی گوندی کونەفلوسە / شاری هەولێر ساڵی 1973 ، دەرچووی زانکۆی دهۆکم ، ئێستا مامۆستای زمانی عەربیم لە قوتابخانەی زاگرۆس لە شاری هەولێر ، بەرێوەبەری (ملیه أربیل لشعبه المبدعین العرب) م کە سەر بە (جامعه الدول العربی) یە.

-باشە بابزانین چۆن بە جیهانی نووسین و شیعر ئاشنا بوو؟
*سەرەتای نووسینم بابەتێکی پەروەردەیی بوو بە زمانی دایك، لە گۆڤاری ئاسۆی پەروەردەیی سەر بە وەزارەتی پەروەردە لە ساڵی (٢٠٠٥) بڵاوکرایەوە ، پاشان نووسینەکانم بە زمانی کوردی لە رۆژنامەی خەبات و گۆڤاری هەرێمی کوردستان و نوازەی نوێ بڵاوکراوەتەوە ، گۆشەیکم هەبوو لە گۆڤاری نوازەی نوێ بە ناوی (لە ئەلبومی مامۆستایەتیمدا) وە لە هەمان گۆڤار کۆمەڵێك شیعرم بە

زمانی کوردی و بە ئەزمونێکی سەرەتایی بڵاوکردەوە ، وە لە گەڵ ئەمەشدا کۆمەڵێك شیعری عەرەبیم هەبوو بەڵام دەزگایەکی راگەیاندنی ڕۆشنبیری عەرەبی نەبوو تاکو تیایدا بڵاویبکەمەوە تەنها گۆقاری (الاتجاه الآخر) نەبێ ئەویش سیاسی بوو، دواتر تەنها بە عەرەبی نووسیم کە پسپۆریەتی خۆم بوو لە خوێندن وە بەردەوام بووم تا ئێستا کە دەقە شیعریەکانم لە زۆرێك لە گۆقار و ڕۆژنامە عەربیەکان بلاوکراوەتەوە.

-چۆن شیعر پێناسە دەکەیت؟

*گەر لە روانگەی نووسینی خۆمەوە پێناسەی شیعر بکەم ئەڵێم شیعر پێناسەێکی ون بووی مرۆقە ، لە گەڵ دۆزینەوەیدا دەبیت بە خاوەن بەهەشتێك بە گوزەرێك بە نێو وشەکانی دا هێمنی و ئاسوودەیی سێبەر بەسەرتەوە ئەکات و مەینەت و نەهامەتی ناتوانێت ڕێ بە هەنگاوەکانت بگرێت . بۆیە شیعر پێناسەی خود دۆزینەوەیە ، من لە وون بووندا خود و ژیانی خۆم لە گەڵ شیعردا دۆزیەوە .

- **هۆکاری نووسینی شیعرەکانت بە زمانی عربی بۆچی دەگەڕێتەوە؟**

  *من سەرەتای شیعر نووسینم بە زمانی دایك زمانی کوردی بووە بەڵام بە هۆی ئەوەی من پسپۆرایەتیم عەربی بوو و لە هەمان کاتدا مامۆستای عەرەبیش بووم بۆیە من بە پێویستم زانی گرنگی بە پسپۆرایەتی خۆم بدەم وە لەم ڕێگایەوە خزمەت بە وڵاتەکەم بکەم.
- **هەوڵت نەداوە بە زمانی دایك شیعر بنووسیت؟**

  *گومان لەوەدا نییە کە خوێندنی چوار ساڵەی زانکۆ بۆ شارەزابوونە لە بوارێك دا بۆ ئەوەی بتوانیت تەندروستانە خزمەت بە گەل و وڵاتەکەت بکەیت جا بۆیە من باوەرم وایە کە لەوەی تێیدا پسپۆرم دەتوانم زیاتر خزمەت بکەم هەم وەك کوردێك کە توانیتم بە زمانێکی تر شیعر بنووسم هەم بۆ ناساندنی وڵاتەکەم لە ڕێگای شیعرەکانم کە نووسەرەکەی ڕۆڵەی کوردستانە،هەروەك لەسەرەتا ئاماژەم بەوەش دا من لەسەرەتای نووسینم بە زمانی دایك بووە.
- **بە بۆچوونی بەڕێزتان کاتێکی دیارکراو هەیە بۆ نووسینی شیعر؟**

  *بەڕای من شیعر کەسایەتیەکان دروست دەکات ، کەسایەتیەکان ناتوانن شیعر دروست بکەن . شیعر دەسەڵاتی بەسەرمانەوە هەیە ، ئێمە دەسەڵاتمان بە سەر شیعردا نییە ، بۆیە شیعر بڕیار ئەدا کەی بنوسرێت ، تا زەمینەی گونجاوی بۆ سازنەکەیت

ئامادەنییە بریاری لە دایکبوون بدات . جا هەر کەسێك بیەوێت دەسەڵاتی خۆی بەسەر شیعردا پسەپێنێت سەرکەوتوونابێت . من هیچ دەقێکم بەبێهێ نەنووسیوە . زەمینە رەخساوە و شیعر لە دایك بووە.

- **شاعیرێکی دیاریکراو هەیە پێ سەرسام بیت، یاخود کاریگەری لەسەر تۆ هەبێت؟**

*زۆر حەز بە شیعرەکانی شاعیری بەناوبانگ "کریم العراقی" دەکەم وە هەروها دەقێکی شیعری شاعیری مەزن (محمود غنیم)کە هەرگیز لە بیرم ناچێت و بۆ قوتابیەکانم ئەیڵیمەوە هۆنراوەی (انا و ابنای). وە دیوانی (عمرو بن ابی ربیعە) م زۆر لا خۆشە و یادەوریم لە گەڵدا هەیە ، ئاشکرایە کە پەرتووکی دیوانی شیعری عەرەبی لە شاری هەولێردا کەمە منیش کتێبخانە بە کتێبخانە بە دوای دیوانێکی شیعری کۆنی عەربی دا دەگەڕام و هیچ دیوانێکم دەست نەکەوت تەنها دیوانی (عمرو بن ابی ربیعە)ە نەبێت ، وە کاتێ خوێندمەوە دیتم بە شاعیری ئافرەتان ناسراوە تا رادەیەك ئافرەتان لە ترسی ئەو خۆیان دەشاردەوە نەوەك شیعریان بەسەر جوانیاندا بنووسێت.

- **هەوێنی شیعرەکانت لەچییەوە سەرچاوە دەگرێت؟**

*لە بێ بەش بوونم لە سۆز و خۆشەویستی جا گەر لە سۆزی ئافرەت بێت یان سۆزی وڵاتەکەت یان سۆزی میللەتەکەت بێت هەمووی بە ئازارە ، یان لە باوەشی بێگانەێکدا هەست بە سۆز و خۆشەویستی ئەکەیت و بە ئەرێنی هۆنراوەکەت دەنووسیت یان لە وشکانیدا ئەمێنیتەوە و بە نەرێنی هۆنراوەکەت دەنووسیت . گومانیش لەوەدا نییە کە سۆزی بێگانە تا کۆتایی بەردەوام نابێت.

- **کوردستان لە کوێی نێو شیعرەکانتە؟**

*من سەرەتا لە عەوداڵی گەران بە دوای خودی خۆمدا بێهۆش بووم وە کاتێ خودی خۆم دۆزیەوە بەهۆش خۆم هاتمەوە دیتم وڵاتم لە خۆم وون ترە بۆیە هۆنراوەی (هاواری نیشتمان) و (قۆرخکاری لە وڵاتەکم) م نووسی (صرخە وگنی) و (احتکار فی وگنی))

- **کتێب ، یاخود دیوانی چاپکراوت هەیە ؟**

*دیوانیکی شیعریم چاپ کراوە و بە ئەلکترۆنیش بڵاوکراوەتەوە بە ناوی (لوحات من نون) واتا تابلۆیانێك لە نون کە پێشەکیەکەی شاعیر و رەخنەگری ناسراو سوری مامۆستا(عادل نایف البعینی) ، هەروها کۆکراوەی زۆربەی ئەم رۆژنامە و گۆڤارانەی کە شیعرەکانمی تێیدا بڵاوکراوەتەوە لە سێ بەش

بەرگم کردوون.

- **پرۆژەی داهاتووت چیە؟**

پڕۆژەی داهاتوو دیوانە شیعری دووەممە بە ناوی (نوارس من الامل) واتا نەورەسانێك لە ئومێد کە پێشەکیەکەی لە لایەن شاعیر و رەخنەگری ناسراوی عیراقی (کمال عبدالرحمن) نووسراوە ، نیازم وایە بەم نزیکانە چاپی دەکەم . هەروها بەردەوام دەبم لە کۆکردنەوە و بەرگ کردنی هەموو ئەو رۆژنامە و گۆڤارانەی شیعرەکانمی تێدا بڵاودەکرێتەوە.

- **ئێمە زۆر سوپاست دەکەین بۆ ئەو دیدارە**

*منیش لە کۆتاییدا زۆر سوپاسی بەرێزتان دەکەم ، هەرسەرکەوتووبن.